

BEELDIG VERSLAG

In deze bijdrage presenteer ik een concrete opdracht voor het geschreven verslag van een museumbezoek. Aan de hand van een aantal thematisch opgelegde foto's gaan leerlingen aan de slag om via een gericht stappenplan hun schrijfsresultaat uit te werken. De opzet van deze opdracht is ook toe te passen op een ervaringsverslag van een schoolproject, de weergave van een werkdag als vrijwilliger of de beschrijving van een stageonderdeel of bedrijfsbezoek.

Gino Bombeke

Over de auteur

GINO BOMBEKE

gaf 14 jaar les in het secundair onderwijs. Momenteel is hij vakbegeleider Nederlands voor Katholiek Onderwijs Vlaanderen in de regio Mechelen-Brussel en lector aan de SLO Nederlands van de KU Leuven.

FOTO'S ALS INSTAP

Bij dit verslag wordt de eigenlijke schrijfp opdracht uitgesteld gegeven. Na een korte oriëntering op het museum (stap 1 en 2), krijgen de leerlingen de opdracht om tijdens het bezoek vijf fo-

to's te nemen. Om hen gericht te laten kijken, doen ze een online verkenning van de permanente collectie (stap 3 en 4) en krijgen ze vijf superlatieven (stap 5).

Tijdens een schrijfles (stap 6 tot 11) schrijven de leerlingen bij elke foto een korte tekst. Door de vastgelegde uitgangspunten verschuift de focus van het zoeken naar bronnen en inspiratie naar het eigenlijke schrijven. Vervolgens denken de leerlingen na over de tekst-samenhang, door de alinea's bewust in een volgorde te plaatsen en er overgangen tussen te voorzien.

Stimuleer leerlingen om tijdens deze schrijfles vragen aan elkaar en aan jou te stellen. Nodig stagiairs of leraren in opleiding uit om aanwezig te zijn, zodat de contacttijd tussen begeleiders en leerlingen verhoogt. Projecteer na een halve lestijd een slide met basisvragen als *Begint elke zin met een hoofdletter?* of *Bevat je tekst veel herhaling?*; zo dwing je leerlingen tot tekstredactie.

REFLECTIE EN FEEDBACK

In de reflectiefase (stap 12 tot 15) plaats ik het redigeren van elkaars werk en het maken van een tweede versie voorop. Herschrijfopdrachten op basis van concrete suggesties en duidelijke feedback zijn immers een heel krachtig element binnen de schrijfdidactiek. Zo verplicht je leerlingen om actief aan de slag te gaan met de opmerkingen bij hun eerste versie en na te denken over het eigen taalgebruik en dat van medeleerlingen. Hoe concreter de suggesties en hoe gericht de feedback, des te zinvoller de herschrijfronde. Voor de eindbeoordeling kun je een matrix aanbieden met een aantal gerichte beoordelingscriteria. Schrijf voor elk criterium concreet wanneer een leerling 0, 1, 2 of het maximum verdient. Zo zorg je naast een scherpe normering voor gerichte feedback. Bovendien vermijd je dat je dezelfde opmerkingen steeds opnieuw moet noteren. Dit

Superlatiefvragen

Superlatiefvragen leiden ook in een klasdiscussie of onderwijssleergesprek tot rijkere antwoorden dan ja/nee-vragen of open vragen. Ze geven de leerlingen enerzijds houvast, maar dwingen hen anderzijds tot nadenken en keuzes maken.

Evaluatie- suggesties

- Kies ervoor om bepaalde leerstofonderdelen (signaalwoorden, een tekststructuur, verleden tijd...) expliciet in de opdracht en de evaluatiematrix op te nemen. Zo breng je de opgedane kennis in een communicatieve situatie.
- Als je in je evaluatieformulier expliciet criteria als hoofdletters, leestekens en werkwoordspelling opneemt, dan beschik je over informatie om in een vervolgles te differentiëren. Zo kun je 'op maat' taalgerichte oefeningen of extra uitleg aanbieden.
- Stel een TEKSTTYPE, SCHRIJFDOEL en DOEL-PUBLIEK voorop en vraag leerlingen wat het effect hiervan is op hun woordkeuze, lay-out, zinsbouw, tekstlengte... Op deze manier integreer je taalbeschouwing met taalvaardigheid.

maakt het verbeteren haalbaar en zorgt ervoor dat er tijd vrijkomt om bij elke leerling een afsluitende, overkoepelende commentaarzin te noteren. Op de website van *Fons* vind je drie voorbeelden van evaluatiematrices. Hoewel ze waarschijnlijk niet helemaal aansluiten bij jouw opdrachten, formulering en leerlingenpubliek, kunnen ze inspiratie geven bij het uitwerken van een eigen matrix.

VERSLAG IN BEELD

De focus van deze opdracht ligt op schrijfvaardigheid. De foto's die leerlingen tijdens het bezoek nemen, zijn ook een sterk uitgangspunt voor een spreekopdracht of klasdiscussie. Er

Opdrachtliche

1.1 Oriënteren

Met de klas brengen we een bezoek aan *Museum M* in Leuven. We bezoeken samen met een gids de permanente collectie.

1. Wat weet je over dit museum? Ben je er ooit geweest? Wat vond je van je bezoek?
2. Ga je graag naar musea? Waarom wel/niet? Wat trekt je aan of wat houdt je tegen om naar een museum te gaan?

1.2 Voorbereiding

Thuis of in de klas

3. Ga op www.mleuven.be na welke onderdelen er in de vaste collectie zijn. Ken je namen van kunstenaars, stromingen of werken?
4. Maak een lijstje van vijf dingen die je interessant lijken en noteer telkens waarom.

Tijdens het bezoek

5. Neem tijdens het museumbezoek vijf foto's. Fotografeer het **mooiste** kunstwerk, het **lelijkste**, het **meest ontroerende**, het kunstwerk dat je het **meeste verrast** heeft en het **raarste** kunstwerk dat je tegenkwam.

1.3 Uitvoeren

6. Bekijk je foto's opnieuw en schrijf bij elk beeld een korte alinea. Hierin beschrijf je het werk en geef je aan waarom je deze foto hebt genomen.
7. Geef elke alinea een passende tussentitel.
8. Denk na over de volgorde van je alinea's. Versleep de vijf tekstjes die je schreef zodat je eindresultaat een logisch geheel vormt.
9. Lees je eigen tekst nu een eerste keer na. Probeer door signaalwoorden (ten eerste, daarna, tot slot, dus) de delen die je uitwerkte vlot op elkaar te laten volgen.
10. Schrijf een inleiding bij de tekst waarin je twee feiten geeft over het museumbezoek. Je inleiding mag geen eigen mening bevatten.
11. Voeg na de alinea's een slot toe. Hierin beschrijf je je mening over het museum én over de uitstap.

1.4 Reflectie

12. Wissel je tekst met een klasgenoot en lees elkaars werk. Duid zinnen aan die je raar vindt en onderstreep woorden die volgens jou fout zijn.
13. Wissel je tekst nog eens met een andere klasgenoot en doe hetzelfde.
14. Lees je eigen tekst na en verbeter de fouten die je vindt. Geef extra aandacht aan de woorden of zinnen die je klasgenoten aangeduid hebben.
15. Plaats een titel boven het eindresultaat.
 - a. Deze titel is een woordgroep die bestaat uit één bijvoeglijk en één zelfstandig naamwoord.
 - b. Deze woordgroep geeft je mening over het museum.

zijn immers tal van *slideshow movie makers*, apps of tools die leerlingen toelaten om genomen foto's te selecteren, in een bepaalde volgorde te plaatsen en van audiocommentaar te voorzien. Bekende apps zijn *SonicPics* en *Magisto*, maar ook met programma's als *Kizoa*, *PowerPoint of Windows Movie Maker* kunnen leerlingen stemopnames aan een fotoslideshow toevoegen. Je kunt je leerlingen ook vragen om

hun foto's samen te brengen op een Padlet-muur of een Tumblr- of Instagrampagina. Projecteer deze in de klas om het museumbezoek te bespreken. Hierbij zal onmiddellijk blijken welke elementen verschillende keren vastgelegd werden als mooiste, saaiste, meest opmerkelijke... De klasgroep kan de vastgelegde werken ordenen, categoriseren of er een klastop-5 uit samenstellen.